National Library of Israel

Doar Hayom - דאר היום, 24.08.1928, page 5

קצור הדברים, כמה אנכי עומד? — עומד אנכי במכתב שהגיעני מחי־פה ובו כתוב לאמר:

„אבקשך מאד, מורי ורבי, להו־סיף לשערך בעש"ק זו גם מכתבי הקטן, שעוד קצר בדבר תרופה וסגולה ברוקה כדי להפטר מתיידים או — כיצד מעבירים אצלנו את התיידים בארץ מכרי יהראות יהם את המפעה העברי והיצירה הציונית..

היום בקרנו בלוית קבוצה של תיידים מעיר „קייפ־טון" אשר באת־ריקה הדרומית, משפחת פ—קי, הגי־רה עכשיו במחוזי הרצליה על הר־הכרמל, את בית החרשת של המלת „עתיד" אשר בעתלית. כשהגענו לשם פגינו למנהל ובקשנו מאתו רשיון לבקר את בית החרשת שכ"כ הרבה שמעו התיידים על אדיתו שם בגולה. המנהל קבל אותנו בסבר פנים יפות ובקד על אחד הצעירים שיהווה את האורחים ומעון יראו את כל מחלקות המוסד.

ואולם, כן, ואותם כישאך נכנסנו למחלקת המכונות הרגיש בנו מנהל המפעל הזה ומיד הרים קול זועה וצעק: „יאללה, צאו לכם מכאן!.. אינני מעונין כלל את תראו או לא תראו! (אולי התבוון בזה לפועלים השחורים שהלבינו את המלה ורבו על הפועלים היהודים?). צאו מכאן! מאַרש!..

אחת הגברות הפכה את פניה בתוך בהלה וצעק אליה: ה ה י ר ל נ צ י ב מ ל ח כאשת לוט בשע־תה אם תעיזי להביט אחוריך!..

נקל לשער, רבנו היקר, את הרושם הנעים שעשו „קבלת פנים" כזו ו„ברוך הבא" שכזה על האורחים האלה, שהבטיחו לכסר „דרישת שלום" כדיבעי למפקד קיש, שהם מכירים אותו היטב, למען ה ע ת י ד..

לפני צאתנו בא מנהל המוסד ובקש סליחה מהתיירים על העלבון הנס ואמר שבודאי היה לו חם יותר מדי למנהל המכונות וע"כ צעק..

האין זו תשובה יפה, רבי עזמות? ומה אפשר, לדעתך, לעשות „לתכ־שיט" שכמותו?

ועל החתום:

ש. א — י ן

אמר עזמות:

אפשר לזרות לו מעט מ י ל ח...

* * *

נאם לא די לכם בזה, רבותי, הרי לפניכם עוד קובלנא מאחר מתלי־מידי החשובים על ה„גווארריה" של קוזקי הקב"ה בעירנו.

וזהו נוסח מכתבו הראשון ככתו־בו ובלשונו ובלא שום השמטה: בליל שב"ק עם קבלת פני שבת מלכתא בבית הכנסת אשר ב„נחלת שבעה" נתפרצו כשני מינים מ„שומרי שבת" כשהם מבוהלים ומוכים והתחילו רצים אנה ואנה כמנהג גובראין הסידראי, ופתאם התחיל אחד מהם צועק בקול איום ונורא: „גוואלד אידען מ'מאר דא ניט דאונען!" (אוי, יהו־דים! אסור להתפלל כאן!) ועוד פעם „מ'מאר ניט, מ'מאר ניט!" (אסור ואסור!).

החזן וכל הקהל עמדו מהתפלל והביטו כמשתוממים על אותו חסיד, שהוא עומד ומורה באצבעו לפניו: „יהודים, נקבה בזרועות מגולות במ־קום קדוש! הביטו וראו, רבותי, חלול השם! כתוב בפירוש ב„חיי אדם", שאסור להתפלל בפניה. השי־ליכו את הנקבה החוצה!..

בקשו וראו — נחשו מה?

— „נקבה" בת ש ל ש ש נ י ם, תינוקת שלותה את אביה לבית הכנ־סת ומרב פחד וצעקה נתחבאה בשולי קפוטתו... כתחילה נסו להרגיעו, שזו־הי ילדה קטנה ולמיחוש לא מיבעי אפילו לחסיד גלהב שכמותו, ואולם הוא לא בלם את פיו וצעק עד שהתפו אותו החוצה עם כל כת דיליה וחזחי־רו אותם להתנהג כאנשים מן הישוב ולא — לא יתנו להם דרישת הרגל לבית הכנסת דאשכנזים אשר ב„נחלת שבעה".

ובשבוע זה הריץ לי תלמידי הנ„ל מכתב שני:

אוי, גוואלד, מורנו ורבנו! מיוב־רה הנני לפנות אל כבוד תורתו עוד פעם בענין השערוריה שבבית הכנסת שלנו בנחלת שבעה, ביום הששי הזה בעש„ק, פרשת שופטים, שוב נתפרצה ה„באנדה" ושוב מצאה ילדה קטנה בשרוולים קצרים וחקולות שלהם לא יחדלון...

אולם הפעם הגדילו לעשות: יצאו אל ה„פרוזדור" ועשו „מנין" לעצמם, הרימו כ„כ את קולם בתפלה (מה? עוד יותר מיהיהודים הבגדדים אישר בשכונת „רוחמה?" — אי־אפשר! — עזמות) עד שמרב המ־הומה שלהם לא שמעו את הרעש של החזן בבית הכנסת..

בשם כל מתפללי ביהכנ„ס ובשם עשרות מינים יהודים יראים ושלמים הנני פונה אליו בבקשה שטוחה לנפנו לתת לנו עצה טובה מה לעשות ב„פר־אים" האלה כדי להפטר מהם ולחת־פלל בשקט? אדרבה, ילמדנו רבנו!

והננו מצפים לאמרי פיו כלבי־שיח ממש, בכבוד גמור

י. א. א—לי

אפשר יודעים א ת ם, תלמי־די החביבים מה לעוץ ליהודים מנחלת שבעה? ישנה עצה אחת כנגדם, שב־אם יחזרו גם בשב„ק זו לבית הכנסת ויעשו שוב סקנדלים, תלמדו אותם את פרשת השבת: „ס ת צ א" עם כל פרושים עד גמירא..

* * *

ובלפי זה, רבותי, שאתם אוני־רים כי „גם חתול יוכל להזיק", ואכנם הענין כך הוא וראיה לדבר, שחתול אחד עורר בזמן האחרון מהומה בכל העיר וירושלם היתה כמרקחה ממש. מסתמא קראתם בדאר היום את המע־שה הנורא שקרה לארוסתו של עורך „עתיד המזרח" שחתול קטן עשה שרטת בעקב רגלה (אינו זוכר אם הר־גל הימנית או השמאלית!), ועשו לה מיטעם הרשות מין זריקה משונה עד שנפלה למשכב ונשתתקו לא עליכם, שהי רגליה ויד אחת.

החולים אומרים אמנם כי בעל הזריקה הוא מומחה גדול ויודע „לד־קר" כדיבעי, אבא מאי? חסרון אחד קטן יש לו, שאינו דוקר במקום הראוי, והנה, למשל, נגעה הזריקה אצל הכתולה דנן ב„נעורו" אחד, שיש לו כמו לחכעים איזו שריכות עם הגוף השי־רה, ואפשר היה חם ושרום רחע־בירה ע„כ העומם שכלו אמת ושאין בו זריקות וחתולים..

אלא שאין דע בלי טוב ומעו יצא מתוק: למי? — הוי אומר: להרופאים. שיערן בנפשכם, בלא שום הזמנה לא בכתב ולא בע„פ ובלא שום הרמנאדבתולתא היו משכיבים ומע־ריבים לפתחת של החולה בבית הרו־לים אשר ברחוב „אבינו מלכנו", דוק־טור ב המחצה ולשל ש וסתם עוזרים ושוויציא דרופאים ורצו כלם כמו ל„י־ריד" מעיש כדי למצוא „פרקטיקה", שהרי הזמין להם הקב"ה מקרה כזה, שמיום שיש רופאים והחולים להבדיל בעולם וביהוד זריקות־משונות, לא נה־יה ולא נשמע כזאת!..

ועוד טבע משונה יש להם לרופ־אים שלנו. לא די שהם מטרידים ומל־אים את החולה בשאלותיהם ובקושיו־תיהם, יש לו לב„א מהחבריא הזו מין פטיש קטן, שהם דופקים בו בקרידות ובכח על כל רמ„ח האיברים כמו על הסרן מעיש, עד שאפסו הכחות של החולה תחת ידיהם והכל לשם „פרק־טיקה", כדי להגדיל תורה ולהאדיר!"

קצור הדברים — אחרי המאורע הזה החליטו חברות האחריות לחיים בעירנו רחוציא כרוז חדש לשם הב־טחת רגלי הצעירות ודיהן המגולות מעשיכות התורים וביהוד בזריקות.. ואומרים כי גם הדרשן השוטה יצא את המקרה הזה ויישתמש בו בדרשתו המלהבת כי כל שריטות החתולים חולי־כי על אדבע והולכי על שתים — מן השמים. משום שהבחורות ואפילו הזו־קנות מקצרות בשרוולים ובתחתונים ובאריכות בפוזמיק..

ואורם היפה שבכל הדבר הזה הוא - הסוף הקב„ה עשה גם כדר־כו, והחתול אינו מטורף אלא בדיא וחזק ודק רצון חכד לו לשם ספורט כהבריו הערבים, ולא עוד אלא שגם האכר בעה„מי המקומי ב„רשימה הלב־נה" שלו, כחסיד נלהב של עבודה עברית טהורה והלה עונד וטוען: „אי אפשי בכך"! אמנם מתהלה קיימתי בפרדסי את הפסוק „וחי אחיך עמך", אבל מימי המאורעות והגסים בימי הנובה שוב אין לי שום מגע אתם! (ומה יעשה האכר „הלבן" הזה אם המשלה תכנים חאק כנראה המ־כריח לקבל פועלים עבריים? שהרי המשלה היא אובה על חשבון אחרים... — עזמות).

אואחרון אחרון חביב — ענין הבחירות למועצה המקומית ז„א מבחירות אנו רחוקים עדיין מאד אבל אספות, ישיבות, נאומים ובכ־לים זה יש לנו ב„ה לרב!

הנה בשבת שעברה היתה כאן אכפה פומבית של השמאל ודוקא על הגזוטרה של בית ועד המושבה ולו דצית רבי היקר להקריש לי את כל המדור התחתון שלך בשביל דו„ח פרטי, חייתי יכול להביא את כל הלק סיקון של המלים העדינות שנשמעו מפי השמאל באספה זו; אבל היות שאני מסופק בזה ע„כ אמסר לך רק בקצור נמרץ חלק אחד מני אלה: חברי המועצה של עכשיו הם „רמי־אים וטפשים", אנטי־ציונים, ואנטי־יהודים ר„ל.. הם „אינם מבינים איך לנהל את אם המושבות" ולבם של אלה (של מנהיגי השמאל) „כואב מאד על חורבן פ„ת וע"כ הם מתכוו־נים לקחת אי„ת את רסן המושבה בידו ואז תפרח תגדל תשגשג כמי עירית ת„א, למשל.

ואחד ממנהיגי השמאל הפליג ואמר בפירוש, שלא ישקטו ולא יני־חו עד שיורידו מנשיאות את „היזויט הזקן" את שטמפר.

מי זה שטמפר — איזה יהודי זקן, בודגני ארוך שבא הנה לפני חמ־שים שנה, ויחד עם מישפחתו קנו איזו התיכת קרקע ועשו קולוניה, כדי לני־צל את הפועלים... ונם אני עברך תלמידך לא נקיתי באספה זו ובר־לבב זה ספר בפרוש לפני קהל ועדה, שא־ני הנני שכיר בני בניכון! השומע אתה, רבי היקר? ככה הוא אמר בפ־ר„ש!... ואתה תשתק להם?..

והנני עבדך הנאמן

א נ ש

* * *

ולסוף — רציתי לספר עמכם קצת בדברי אמנות ואמצאות־פלאים כגון כלי הזמר החדש שהוא קולט את הקולות ואת הנגינות מן האויר — אגב, אמש עזב הקהל את האולם באמצע מפני שלא שמע כלום, שחרי כ ל ה ת ח ל ו ת ק ש ו ת. ואולם מפני דחק הזמן בעש"ק הנני מקצר ומזכיר לכם רק את „לתוכי" שיצפצף במוצאי שבת קדש השניה באולמו של בית הספר למל ואת חנוכת „סלון בצלאל", שיקבע בית נכאות תמידי לאמנות בעירנו ואחרון אחרון חביב — הסרט „אהבת כרמון" בראיינע „האביב", כדי שתוכלו להוכח בעי־ניכם אם אמנם זהו הסרט של הפיר־מה „פוסט" כפי ערותו של מ. דיזנגוף בת„א, הצגה ב„אביב" ובזול — גז עדן מעיש..

עז מות